

**Aurea Rosa id est preclarissiam[!] expositio sup[er]
euangelia totius anni: de Tempore [et] de Sanctis. tam
s[ecundu]m ordine[m] Predicato[rum] q[uam]
s[ecundu]m Curia[m]**

Mazzolini, Silvestro

[Augsburg], 31. Okt. 1510

VD16 M 1750

Casus. xl.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70429](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70429)

vel lapilli in litore maris inuenti: fm oēs occupanti cedunt. Si ho fuerint posses se qdē: sed ab antiq̄ vt thesauri q̄ q̄b non extat memoria cui? fuerint: eadem rō est: excepto qm̄ Petz leges statuerūt me/ dietate p̄tinge ad dñm agri in q̄ inuenit. qd̄ fm eudē intelligit: qm̄ inuenit nō dedi/ ra opa r̄ in agro alieno. De p̄suetudie at̄ vbiq̄q̄ inueniat est p̄ncipis. **S**ecundo credo q̄ ista p̄suetudo nō liget saltē in cō sciētia. qz nō est introducta p̄ modū legis sed violētē. Nec fuit vnq̄ approbata mo ribz vtentiū nisi violenter. Est etiā p̄ iura canonica bona icerta volunt esse paupe/ rū si talia sunt restituēda. est nō sunt resti tuenda/ est p̄ iura ciuilia: et vt videt cōtra naturalē eq̄tate. Si at̄ fuerint possesse de p̄pinq̄ r̄ sunt derelictē/ sunt occupantē: fm s. Tho. r̄ Guil. Nota tñ q̄ p̄iecta in mare ad alleuandū nauē fm Archie. non sunt derelicta: vñ illa tenet̄ restituere. **L**. d̄ sta turz r̄ p̄sue. l. j. Si aut̄ non sunt derelictē r̄ accipis antio retinēdi tibi: vt puta bursam inuentā: peccas mortali: dicente Hiero. Sciat hoc vicium esse simile rapine si in uenta nō reddiderit. xiiij. q. v. **D**ulci. Et Aug. eadem q̄stione. Si qd̄ inuenisti r̄ n̄ restituisti: rapuisti. Intellige tñ q̄ est ra/ pina large. Nam p̄p̄ie est furtū. ff. d̄ fur. l. falsus. Ideo fm Archie. talis debet fa cere p̄mo p̄conizare in ecclesia. r̄ si nō inue nit dñm: ad arbitriū episcopi vel peniten tiarij vel sacerdotis restituat vel retine/ at si est paup̄.

Elice igitur conclusiones.

Prima. Res inuenta r̄ nunq̄ possessa est occupantis.

Secda. Res possessa ab antiq̄: tota ē oc cupantē si inuenit eā in p̄prio fūdo vt̄ in ali eno data opa: est tñ media dñi fundi si in uenit in alieno nō data opa.

Tertia. Cōsuetudo aut̄ in opposituz q̄ sit p̄ncipis nō ligat in p̄scia: nisi vbi p̄ba/ bilr̄ p̄sumeret fuisse antecessoz ei?

Quarta. Res possessa de p̄pinq̄ r̄ reli/ cta/ est occupantē.

Quinta. P̄iecta in mare nō sunt de/ relicta r̄.

Sexta. Res de p̄pinq̄ possessa r̄ si de/ relicta: necessario est restituēda si p̄t̄ inue

niri dñs: als danda est paup̄s/ vel retine/ da fm arbitriū vt̄ s.

Septima. Peccatū mortale ē nolle res/ stituere sic inuenta: r̄ desiderare se inuenire cum tali intentione nō restituēdi.

Casus. xl.

Veritur. xl. **V**tz liceat

dare pecunia mercatorū vt̄ arti/ fici vt̄ lucz in de factum sit cōe/

Ad h̄ r̄ndert. Tho. ij. ij. q. lxvij. r̄ archie.

ij. pre. ti. j. et P̄ssa. ti. societas. et multi ali.

Et p̄dicti dicunt licitū esse p̄tractū/ dñm/ capitale ster piculo dantz. **D**icit tñ Bo/

do. r̄ Joā. cald. r̄ Azo: q̄ oportz piculū

spectare ad vt̄riq̄: sed nō ē necessariū nisi

si de bñ esset sic licitū: nō obstare q̄ possi

biliter vna ps capitalis n̄ p̄dat. q̄ de ea

nullū lucrū p̄cipit: fm aliq̄s. **I**mo ex pre

dantz est maḡ licitū q̄nto maḡ stat picu

lo suo. **N**otandū tñ: q̄ cū duobus mo/

dis p̄t̄ aliq̄s viciet. scz q̄a est ibi vsura: r̄

qz est iniusticia: dum. i. vna ps nimis gra

uat: etiā nō sit ibi vsura. ad h̄ q̄ nō sit ibi

vsura sufficit capitale stare piculo dantz:

vt̄ patz intelligenti diffinitionē vsure. sed

ad secundū op̄ret q̄ neutra ps grauet: qd̄

fm iudiciū boni viri iudicabit. **E**t de hoc

iudicio meo debet intelligi dicitū illoruz

trū. **I**ste tñ p̄tract̄ tribz modis variatur

et aliq̄n ex circūstantia illicit̄ est. **P**rimo

em̄ sit sic. **D**o tibi centū aureos: h̄ pacto

q̄ apud henricū centū p̄similes lucentur

aut p̄dant. **E**t sic fm Archie. r̄ m̄ltos do

ctores est dubius si sapit vsurā. **T**um qz

est inuent̄ in fraudez vsuraz r̄ sub pallio

societatis lateat mutuū cū spe lucri. **T**uz

qz ista pecunia non est data p̄ modū de/

positi: quia **H**enricus cui dat̄ esset p̄mitā/

duz: non tu. **N**ec p̄ modū societatis: quia

in pacto esset q̄ deberet fideliter exp̄ndit

in mercantijs. ergo est data per modum

mutui. **C**oncordat **I**nnocentius de vsu/

ris ca. finali. r̄ **J**oannes **A**nd. ibidē. **S**et

cundo sic: **P**etrus de furno cōducit **H**er

ricum de pureo ad opera sue artis. id est

ad suendū in vestibus p̄cio florenozum. l.

quod iustuz creditur: cum hoc pacto: q̄ si

De questiōibus impertinētibus

ipe henric? i exercitio tal' artis ponet cen-
tū de suis recipiet pl? G. l. i. l. Et tūc di-
co q' si illa centū substat p'culo hērici: ita
q' p'dere mgro etiā ipe p'dar p' rata. z ma-
gistro nō lucrāte ipe nō lucrēt: sed in fine
anni accipiet tm. l. est licit? fm Archie.
vt notat glof. xiiij. q. j. p'leriqz. ff. p' socio. l.
vex. q' est societas. Si autē eā p'p'it p' mo-
dū mutui est vsura. Tertio fit bona fide.
sic vt pecunia mea apud te lucrēt cū picu-
culo meo: ita q' tu industriā z ego pecuni-
am pono: z diuidim? fm q' zuenim? Et
sic ē licit? fm eōem opinione doctorū

Ellice zclusiones.

Prima. Itē tract? p'mo mō est vsura
palliata.

Secda. Sed secūdo mō est licita socie-
tas si data pecunia stet periculo datoris:
z lucrū ac damnū sit incertū: q's est vsura
cessantib' his.

Tertia. Tertio mō licz: dūmō pecunia
stet periculo dantis

Casus xij.

Veritur. xij. Uly

q' ludus aleæ sit mortale. Ad h
dico q' fm Archie. z P'isa. z
Buil. lud? aleæ ē lud? q' inni-

tif fortune: vt ludus taxilloz: z fm aliq's
etiā chartaz: q' p'ncipalit' innitit fortune:
q' plus ibi valet q' exp'ictia. Ludū q' non
fortune sed robori: vt certare hasta: vt de
p'teritati: vt ludus pile: aut ingenio: vt lu-
dus schaco: innitunt: sunt liciti fm do-
ctores. z. ff. de aleatorib'. l. ij. etiā clericis
fm Lauren. quo ad ludū schaco. Sed
ois ludus fortune: nisi fiat p' recreatione
vt dicef: est phibit? vt. L. de religiosis z
sumptib' funez: z de aleæ lusu in zstituti-
one greca: in qua etiā phibet inspectio
taliū. Un inspectores z participes i alea
z taxillis: semp peccāt fm Bonal. saltez
venialr: maxime si sint clerici. in aut. de sã
etis epif. s. infdicim?. z extra de vi. z ho.
cleri. in c. clerici. Hoc at intelligo qn lud?
illicite exercet. Uly q' peccent mortalit'
inspectores qn lud? exercet cū pctō mor-
tali: dicit rosella q' nō oportz cū q' delectat

de eo qd ē mortale: nō d' se: sed ex intētiōe
vl' ecclie zstitutiōe peccare mortali: vt illi
le q' inspicit torneamētū. sec? si sit mortale
de se: qd ego vex suspicōz qn tali displicet
in tali re id qd est pctm: ita q' sup'plr nol-
let talia fieri: lz supposito q' fieri habeant
velit pascere oculū d' ipa re q' in se mala nō
est. Est aut ludus aleæ mortale fm Ray.
qz de deponit clericus: z laic? excōicat:
qd p' veniali nō fit. Et h nō intelligit Ar-
chie. qn lud? ē ob f'creationē at' aliqd mo-
dicū z moderate: vt qd in zstitūo vescenti
di cā pomf. ff. de aleatorib'. l. fi. lz qn ē ad
adg'rendū aliqd notabile p' ludū. Et idēz
innuit tex. i. c. eps. dis. xxxv. dū de deseruit
etis: qz in h notat assiduitas q' nō ē nisi cū
lud? est ex auaricia. Un fm Buil. ē mor-
tale cū ducit i zstuerit: q' tñ ad h nihil
facit. Intelligo at q' lud? fit ex auaricia
qn q's nō luderet nisi cū spe lucrādi: ex so-
lario p'o qn q's luderet etiā si neutrā partē
crederet lucraturā: nō obstāte q' appetat
z speret lucrari. Rō est: qz qn aliq' duo ita
se habēt q' posito vel remoto altero: altez
ponit vel remouet z ecōuerso: puta ludo
z spe lucrū: optet altez eē cām alteri. Sz
si remota spe stat ludus: illa spes non erat
causa. Un non ois q' appetit lucrari: ludit
p'pter lucrum.

Ellice igit zclusiones.

Prima. Ois lud? fortune est phibit?
quo ad exerceri ex auaricia seu causa lucrū
p'ncipalit': vt ludus taxilloz: z fm aliq's
chartarum

Secda. Ludus fortune est licit?: si fiat
moderate ad recreationē circa aliqd mo-
dicum.

Tertia. Lud? industrie z ingenij ē licit-
us etiā clericis (nisi rōne scādali) vt lud?
schaco: z intellige ad recreationem z ex
rōnabili causa.

Quarta. Est aut mortale si ex auaricia
exercet circa notabile.

Quinta. Illicitū est inspicere hos lu-
dos maxime clericis: qn nō sūt causa re-
creationis.

Sexta. Taliū at inspectores vl' alioz q'
nō sūt mala de se: sz qz ab hoie phibita: nō
peccāt mortali: qn simpliciter vellēt talia
nō fieri: rōne pcti qd eis displicet.